

तारागाउँ रिजेन्सी होटल्स लिमिटेड सम्बन्धमा विभिन्न पत्रपत्रिकामा प्रकाशित समाचारबारे सत्यतथ्य जानकारी (पृष्ठ १ बाट क्रमशः)

१. तारा गाउँ विकास समितिका पूर्व पदाधिकारीहरू, होटल्स लिमिटेडमा संचालकहरू तथा कम्पनी रजिष्ट्रारको मिलेमतोमा तारा गाउँ विकास समितिको शेयर २९ प्रतिशतबाट घटेर ९ प्रतिशतमा सिमित भएको ।

मिति २०१५/०५/२९ तन्वसार ८ अक्टुबर १९९२ मा तारा गाउँ विकास समिति र संयुक्त लगानी साझेदार (सराफ/श्रेष्ठ समूह) विच भएको संयुक्त लगानी समझौता JVA अनुसार कम्पनीको कूल पुँजी १५० करोड तय भएकोमा ७५ करोड कम्पनीको शेयरबाट पुग्न गरी बाँकी ७५ करोड ऋणबाट पुग्न गने समझौता भएको थियो । जस मध्ये प्राथमिक रूपमा तारा गाउँ विकास समितिको भागमा रु. १७ करोड बराबर १७ लाख किता, संयुक्त लगानीबाट भएको रु. २४ करोड ७५ लाख बराबर २४ लाख ७५ हजार किता र दोश्रो चरणमा सर्वसाधारण तथा बैक एवं वित्तीय संस्थाहरूबाट रु. ३२ करोड २५ लाख बराबर ३२ लाख २५ हजार किता शेयर बाँडफाँड गरीएको थियो । सर्वपक्षिय शेयरधनीहरूको शेयर अनुपात सम्बन्धमा निम्नअनुसार विवरण रहेको छ । यस विषयमा विभिन्न दैनिक पत्रिकाहरूमा मिति २०१५/०५/२९ गते विस्तृत विवरण प्रकाशित गरिसकेएकोछ ।

शेयर लगानी सत्यम्भमा

मिति: २०४१/०५/०९ (सन् २१ जेबारी १९९९) मा

तारा गाउँ विकास समितिको जग्गा र घर बापत तत्कालीन अधिकतम मुल्याङ्कन अनुसार रु. १७ करोड बराबर १७ लाख किताको २२.८४ प्रतिशत, सराफ र श्रेष्ठ समूहको नगद लगानी रु. तीन करोड ७५ लाख बराबर ३०.५७,००० किताको ४१.३२ प्रतिशत, सबै साधारण शेयरधनी समूहको नगद लगानी रु. १२ करोड बराबर १२ लाख किताको १६.९३ प्रतिशत र बैक तथा वित्तीय संस्था र अन्यको रु. १६,४६,८७३०० बराबर १४.६५,८५७ किताको १९.७ प्रतिशत शेयर रहेको थियो ।

मिति: २०६२/०३/३१ (सन् २६ मार्च २००६) मा

कम्पनीले ४३ को अनुपातमा ह्कप्रद शेयर जारी गरेकोमा तारा गाउँ विकास समितिले आफ्नो भागको ह्कप्रद शेयर नलिएको कारणले कम्पनीमा तारा गाउँ विकास समितिको शेयर २२.८४ प्रतिशतबाट घट्न गई १५.६९ प्रतिशत पुगेको । अरू बाँकी समूहहरूले आ-आफ्नो भागको ह्कप्रद शेयर नगद भुक्तान गरि थप शेयर प्राप्त गरेको हुनाले सराफ र श्रेष्ठ समूहको ४१.३२ बाट ४४.९१ प्रतिशतमा बढेको, सर्वसाधारण शेयरधनी समूहको १६.९३ बाट १७.६४ प्रतिशतमा बढेको र बैक तथा वित्तीय संस्था र अन्यको १५.७३ बाट १८.४४ प्रतिशतमा बढेको । तारा गाउँ विकास समितिको भागको ह्कप्रद शेयर उक्त तारा गाउँ विकास समितिले नलिएको र उक्त शेयर अथवा कैसैलाई नदिएकोको यस कम्पनीको वित्तीय विवरणबाट प्रष्ट रहेको छ ।

मिति: २०५७/०३/२९ (२९ अप्रिल २००७) मा

कम्पनीको ऋण पुनर्संरचना (Loan Restructuring) गर्ने क्रममा बैक तथा वित्ति संस्थाहरूले ऋण बापत शेयर लिने भए पश्चात भएको कम्पनीको शेयर संरचनामा परिवर्तन हुन गई तारा गाउँ विकास समितिको शेयर १५.६९ प्रतिशतबाट घटेर १०.५१ प्रतिशत, सराफ र श्रेष्ठ समूहको ४४.९१ प्रतिशतबाट घटेर २९.३८ प्रतिशत, सबै साधारण शेयरधनी समूहको १७.६४ प्रतिशतबाट घटेर ११.४७ प्रतिशत र बैक तथा वित्ति संस्था र अन्यको २१.४५ प्रतिशतबाट बढेर ४९ प्रतिशत शेयर कायम हुन गएको हो ।

मिति: २०५७/०३/२९ (सन् ११ जुलाई २०१४) मा

कम्पनीको ऋण पुनर्संरचना (Loan Restructuring) गर्ने क्रममा बैक तथा वित्ति संस्थाहरूले ऋण बापत शेयर लिने भए पश्चात भएको व्याज बापत पाएको अग्रप्राधिकार शेयरलाई मिति २०५७/०३/२९ को सन्चालक समितिको निर्णय अनुसार मिति २०५७/०३/३१ मा साधारण शेयरधारीबाट प्राप्त पश्चात कम्पनीको शेयर संरचनामा परिवर्तन हुन गई तारा गाउँ विकास समितिको शेयर १०.५१ प्रतिशतबाट घटेर ९.०१ प्रतिशत, सराफ र श्रेष्ठ समूहको २९.३८ प्रतिशतबाट घटेर २६.०८ प्रतिशत, सबै साधारण शेयरधनी समूहको ११.४७ प्रतिशतबाट घटेर १०.५८ प्रतिशत र बैक तथा वित्ति संस्था र अन्यको ४९ प्रतिशतबाट बढेर ४४.७३ प्रतिशत शेयर कायम हुन गएको हो ।

२. तारा गाउँ विकास समिति र अरुण कुमार सराफ तथा विदेशालाथ श्रेष्ठ विच २४ डिसेम्बर १९९१ मा भएको समझौतामा १९ वर्षे अनुसारी १ अर्ब ३० करोडमा होटल परियोजना सम्पन्न गर्नु पर्ने थियो । १० अर्ब ३० करोड १९९१ मा भएको बढाउँमा १५ अर्ब ५० करोड बनाइयो तर होटलको संचालन संचालन नभएसकै उक्त परियोजनाको लागत ३ अर्ब ४ करोड रूपैया पुगिसकेको थियो । अर्थात त्यतीबेला अनुमानित रकमको १ अर्ब ४४ करोड रूपैयाँ पलायन नभएसकै गरि बहि बर्च भएको जानकारीहरू बताइएको छ ।

एशियाली विकास बैकले यस परियोजनामा लगानी गर्न क्रममा २०११ साल (सन् १९९४) मा भएको अध्ययन अनुसार विश्वण एमियाकै नमुनाको रूपमा देशको गोचर प्रतिक कडापमाझीको प्राचिन कला, संस्कृति फलजोत उस्तै अरू सबै होटलहरू बनायि निम्न हालको Latest Technology को State of the Art Plant & Machinery र Building Automation जकात अत्याधुनिक ऋण सुविधा त्यस बेलाको होटलहरू मध्ये सबै भन्दा ठूलो Banquet Hall, बगीचा (Landscape), swimming pool, Health Club, Restaurant, Tennis Court, Amphitheatre आदि इष्यारो मसालेको होटल सन् १९९४ मा निर्माण कार्य शुरू गरि सन् १९९७ मा सम्पन्न भए तापनि लामै लामै लागत अग्रप्राधिक गरि रु. २६ करोडको लागत लाग्न सक्ने भए पश्चात कम्पनी र एशियाली विकास बैक विच भएको समझदारी पत्र तारा गाउँ विकास समितिवट प्रतिनिधित्व भएको कम्पनीको सञ्चालक समितिले पावित गरी पुँजीको संरचना परिमार्जन गरिएको भएतापनि देशको राजनितिक परिस्थिति (अस्थिरता) र कम्पनीको काबुबान्धकारका अरु विभिन्न कारण तथा परिस्थितिले गर्दा सन् १९९७ को तेस्रो बैमोसिकमा मात्र निर्माण कार्य शुरू भए पछिबाट काबुबान्धकारका विभिन्न परिस्थितिको कारण सन् २००० को तेस्रो बैमोसिकमा आशिक निर्माण कार्य सम्पन्न हुन ३०,००,००० भन्ने फुटको भवनको मौलिक संरचना तयार भई थप संरचनाको लागत समेत निर्माणजिन कालको अग्रप्राधिक व्याज, ६ वर्षको असाधारण मुद्रास्फुटि, विदेशी मुद्राको अभाव भए, पूर्व चर्चाकृत तथा परिश्रम संचालन खर्च आदि समेतलाई पूँजिकृत गर्नु पर्ने परि्योजना लागत ३०० पुन गएको हो । तत्कालिन परिस्थितिका यस लागतलाई similar योजनाको लागतसँग र्दोधा अग्रप्राधिक मानि सकिने ।

३. सम्भाव्यता अध्ययनका नाममा २४ करोड खर्च भएको थियो जुन तेतीबेला गरी जग्गाको मुक्त भन्दा दुइ गुणा बढी हो ।

सम्भाव्यता अध्ययन का नाममा २४ करोड खर्च भएको भन्ने आधाररहित भएता सम्बन्धमा उक्त भनाईको खण्डन गर्नु उक्त शिपकामा जम्मा १ करोड ३३ लाख मात्र खर्च भएको हो ।

४. कम्पनी रजिष्ट्रारको कार्यालय श्रोतबाट प्राप्त कागजात एवं एकातिर ऋण धरिएको थियो भने अर्कोतिर होटल घाटामा गएको देखाउने उक्त घाटा धराउत ऋण त्याग्न चलाएको थियो भन्ने जुन कुरा हिस्सेदार रहेको तारा गाउँका पदाधिकारीहरूलाई जानकारी हुनेन थियो ।

कम्पनी स्थापना काल देखिनै एउटा प्रमुख शेयर लगानीकर्ताको रूपमा तारा गाउँ विकास समितिवट साँच्चै सहभागीता रहेर आए अनुसार कम्पनी ऐन, २०६३ बमोजिम उक्त समितिको यस कम्पनीमा संचालक समितिमा सदस्यको रूपमा रहेर आएको र आवश्यकता अनुसार कम्पनीले गर्नु पर्ने नतिजात एवं अन्य निर्णयहरू उक्त समितिको सहभागीता भई हस्ताक्षर भएपछि मात्र निर्णय प्राप्त हुने प्रथाप्रान अनुसार सबै कार्यहरू सम्पन्न हुने परिप्रेष्यमा कम्पनीको नाफा नोसान लगाउन अन्य क्रियाकलापमा तारा गाउँ विकास समितिको जानकारीमा नभएको भन्नु हास्यास्पद हो । अतः यस कम्पनीमा रहेको कसैको निर्णयहरूको लागत समेत भई तारा गाउँ विकास समिति लगायत अरु ह्कप्रद कारका निवारणहरूलाई अनिवार्य जानकारी हुने गरेको व्यहोरा अनुश्रुति छ ।

५. साराफ र श्रेष्ठ समूहले अल्ले नलिएको ह्कप्रद शेयर समेत आफ्नै पोल्टामा गरी जसमा सरकारको तर्फबाट उपस्थित प्रतिनिधि रजन्त बनाउने बढतिगतपूर्ण हस्ताक्षर गरेपछि ।

सर्वसाधारण तथा विदेशी बैक तथा वित्तीय संस्थाले नलिएको शेयर तत्कालिन ऐन अनुसार शेयर किन्न इच्छुक व्यक्ति तथा कम्पनीहरूले पेश गरेको निवेदन अनुसार कम्पनीले ६ जुलाई २००६ मा सबैको बैकैडले निर्णय गरी सम्बन्धित व्यक्ति तथा कम्पनीहरूलाई माग बमोजिम शेयर किता विवरण गरिएको हो । तत्कालिन कानून बमोजिम नै शेयर बाँडफाँड भएको र यसको जानकारी तारागाउँ विकास समिति लगायत अरु निम्नजिन निकायहरूको सहभाति तथा जानकारीमा लागेको हुनाले यसमा कसैको बढतिगतको सवालै उठ्दैन । कस यसरी unsubscribe भई कम्पनीले सफलत गर्नु नसकेको कम्पनीको खास उद्देश्य परिपूरणको लागि अत आवश्यक पुँजी JVA Partner हकको पदनामा निभारणा गर्न कम्पनी अरु सम्पत्तिको साथ समेत सभाभना हुनेछ ।

६. एशियाली विकास बैकको प्रति किता रु. १० अर्बित अग्रप्राधिक गरि सराफमा तथा श्रेष्ठ समूहले रु. ६१ का दरले खरिद गरेको कारण राज्य कोषमा फुड्ने १ अर्ब ३२ करोड घाटा लागेको थोतले बतायो जबकी तेतीबेला त्यही शेयर फण्डे ३०० र्करोडका दरले विक्रि भइरहेको थियो । यस कार्यमा राज्यको एउटा महत्त्वपूर्ण हिस्सेदारबाट कुनै नाफा नदिई एशियाली विकास बैकले शेयर खरेद ।

एशियाली विकास बैकको विषय अनुगोचामा उक्त बैक र आर्दाइटीस होटलीक कम्पनी प्रा. लि. तथा डोमीनियन इन्भेष्टमेण्ट लिमिटेड विच मिति २०६१/१/२०/८ तन्वसार सन् २१ मार्च २०१३ मा ADB संग भएको Share Purchase Agreement अनुसार प्रति किता रु. ६७.२० को दरमा ADB संग शेयर खरिद गर्ने समझौत भएकोमा नेपाल सरकार उद्योग विभागको क. नं. ८७३ मिति २००७/०५/२९ तन्वसार सन् ३ अक्टुबर २०१३ को बैमोसिक सहमती पत्र प्राप्त भएपछि प्रति शेयर रु. ६७.३० को दरले नेपाल स्टर्ड एम्प्लेन्स मार्फत खरिद गरिएको हो । मिति २०६१/१/२०/८ तन्वसार सन् २१ मार्च २०१३ का दिन तारागाउँ रिजेन्सी होटलको शेयरको बजार भाट ३०० रूपैयाँ नभई १०१ रूपैयाँ भएको तथा नेपाल स्टर्ड एम्प्लेन्स वि. सँग रू.०० (Verify) गर्न सकिन्छ । ADB ले शेयर बेच्दा कर नगरेको र रु. १०१ मुलको शेयरलाई रु. ६७.३० मा खरिद गर्दा शेराल्ड उर्दे अर्कोक्रेडि डवर १६,८६,०३० बराबर (४३,४७,५७४ किता प्रति किता रु. ३३.८० को दरले हुने रकम रु. १४,७१,८०,३८१ लाई सो दिनको विनियम दर रु. ८७.३० को आधारमा) विदेशी मुद्रा फाइदा भएको छ । यस प्रकारका गतत समाचारबाट पाठक वरि भएफिने समाचारको विश्वसनीयता विश्लेषण गर्न सकिन्छ ।

७. होटल रंग रोपानको नाममा १८ करोड रूपैया खर्च देखाएको छ ।

आवरक्षकता अनुसार होटल संरचनाहरू रंग रोपान गर्ने गरिनेपनि १८ करोड रूपैयाँ खर्च हुने गरी हालसम्म यस कम्पनीबाट कुनै रंग रोपान भएको छैन ।

८. संचालक मध्येका एक अरुण सराफको छोरीको विहे बर्च भईदले व्योहोरेका झर्नु यस सम्बन्धि निर्णयमा कानून मननपरायणत तत्कालिन प्रतिनिधि सहसचिव साधुराम सापकोटादले हस्ताक्षर गरेको छ ।

यस तारागाउँ रिजेन्सी होटलका प्रवन्ध संचालक अरुण कुमार सराफनुको छोरीको विवाहमा यस कम्पनीबाट कुनै पनि आर्थिक भार नव्योहोरेको र उक्त विवाह व्यवस्थापनमा होटललाई भुक्तानी गर्नुपर्ने रकम रु ९५,९१,४३०/० सन् २३ फेब्रुवरी २०१६ मा भुक्तान गरेको हो । साधुराम सापकोटाको सम्बन्धमा लगाइएको आरोप निवारण रहेको छ ।

९. संचालकको निर्णयमा होटलमा थप ३०० कोठा र बैकैट बनाउने निर्णय हुदा त्यसमा पनि मिलेमतो गरी निज साधुराम सापकोटाले नै हस्ताक्षर गरेका थिए ।

मित्र राष्ट्र भारत तथा चिनबाट पालुहुने पर्यटकहरूलाई लोखत गरी विभिन्न परियोजनाको साधसयै चार तारे होटल निर्माण गर्न सम्बन्धित कटुर्तिले निकायबाट समुदाय प्राप्त भएको र बजारको आवश्यकताले गर्दा पनि उक्त निर्माण गर्न आवश्यक भएको सद्व्यवसाय सन् १३ जुलाई २०१४ मा उक्त होटल निर्माण गर्न निर्णय भएको र सोही मौमोजिको आवश्यक प्राथमिक ङ्गिडाउन समेत तयारी आवश्यकमा रहेतापनि तारा गाउँ विकास समितिवट श्व्कीर्ती प्राप्त नभएकोत नस्सा पास हुन नसकि परियोजना अगाडी बढ्न नसकेको यसमा कुनै केहीको मिलेमतो भन्नु निरर्थक हो ।

१०. लिजको जग्गामा समेत नस्सा पास नगरी भवन बनाउने प्रयाससम्म भएकोमा छिट्टै तारा गाउँ विकास समितिको सालपूजा नै फिकरेर लैजाने योजनासमेत बनेको थोतले बतायो ।

मुलुकको पर्यटन क्षेत्रलाई टेवा पुर्नेगर्ने उद्देश्यले यस कम्पनीले विगत २६ वर्ष देखि आफ्नो अंश्रितमा र्दिए आएको १४८ रोपनी पट्टा जग्गामा अन्तर्राष्ट्रिय स्तरको सविधान सम्पन्न प्रवर्तनी केन्द्र, २०० भन्ने ४०० कोठासम्मको व्यापारिक होटल, केन्द्रिय स्तरको लोड्डी लगायत सांस्कृतिक लैजले निर्माण नै हुनेवा निवृत्त ३ वर्ष देखि ङ्गिडाउन समेत तयारी व्यवस्थामा रहेको र उक्त जग्गाको कति तारा गाउँ विकास समितिवट नस्सा पास गर्ने चाहिने निश्चयित उपलब्ध तथा कारण हालसम्म उक्त महत्त्वपूर्ण परियोजना अगाडी बढ्न नसकेको हो । नस्सा पास नगरी यस्ता परियोजनाहरू बनाउने कुरा यस कम्पनीले कसैमा समेत गर्न नसक्ने हुना नस्सा पास नगरी भवन बनाउने प्रयास गर्नु र सालपूजा फिकरेर लैजाने योजना रहेको भन्नु कपोकल्यत एवं भुटा हो । सालपूजा फिकरेर सद्वेमा जग्गापुत्रीको सहमती बिना कसैले नस्सा पास हुन्छ र निर्माण गर्न सकिन्छ । यस किम्वदन्ती लाख्छना तथा आरोपले पाठक कलालई अमित पार्ने र कम्पनीको सल्ल गति विचारउ स्पष्ट हुन आउनेछ ।

११. तारा गाउँ विकास समितिको गलत निर्णयको कारण सरकारी स्वाभित्तिको १५० रोपनी जग्गा हायात होटलको नाममा दर्ता भएको भेटिएको छ । यसरी २०४९ सालमा सरकारले भोगाधिकारका लागि स्विकृति दिएको जग्गा मात्र हो ।

(क) तारागाउँ विकास समितिको गठन विधामा मिति ऐन, २०१३ को दफा ३ को अधिकार प्रयोग गरी तत्कालीन श्री ४ को सरकारबाट ५ लाख र त्यस समितिले ऐन, २०१३ को दफा ४ मा दफा ३ अन्तर्गत गठन भएको समिति अर्धचिड्कन उत्तराधिकारका सम्बन्धमा (कप्योरेट बढी) हुनेछ र त्यस समितिले व्यक्ति सरह चल अचल सम्पत्ति लेनदेन गर्ने तथा राख्न सक्ने व्यवस्था गरिएको हुनाले समितिले आफ्नो स्वाभित्तिक रहेको जग्गा मा सम्पति ऐ. दफा ४ को व्यवस्थापनमा लेनदेन, खरिद बिक्री तथा संपत्तिमा अर्धचक्र प्राप्त गरिएका कारण भएकोमा कानुनी विधिमा अप्ठ्यार, रहेन ।

(ख) स्वतन्त्र कानुनी सस्था भएको निम्नानुसार विव्यन नै जग्गा लगायतका सम्पत्ति खरिद विक्रि गर्न सक्ने भएतापनि संयुक्त लगानी सम्झौता कार्यालयन पुर्व तत्कालीन श्री ४ को सरकारको अनुमतिको लागि मन्त्री परिषदमा प्रस्ताव थप भई मन्त्री परिषदको निर्णय पश्चात मात्र जग्गा बापत शेयर दिइएको हुनाले जग्गा हस्तान्तरणमा सरकारको निर्णय वा सहमति बिनापनि माग वा दावी गर्न सकिने अवस्था रहेको ।

(ग) तत्कालिन अवस्थामा तारागाउँ विकास समितिको नाममा रहेका ३०४ रोपनी जग्गा मासपत ऐन, २०३४ मा उल्लेखित सरकारी जग्गा नभई जग्गा अधिग्रहण ऐन, २०१८ को दफा ७ अनुसार माहिला सारकोटाको लागि तत्कालिन सरकारका अधिग्रहण गरिएको जग्गा भएको हुनाले उक्त जग्गालाई सरकारी जग्गाको दता निम्नैदिने । मासपत ऐन, २०३४ मा परिभाषित सरकारी जग्गा सरकारले विकास समितिलाई पदान गरिएको हुनाले ३०४ रोपनी जग्गा सरकारी जग्गा भएको भनी सोषितत समाचारमा गल्मिउ हुने रहेको छ ।

१२. २२ सौता २०१४ मा संयुक्त सम्झौता अनुसार बौद्ध स्थित हारा होटलले उद्योगा गरिएको १४८ रोपनी जग्गामा शेर्पा गाउँ, गोर्खा गाउँ, तारााँ गाउँ, भनिर भवन, हस्तकला गाउँ आदी ७५ विल्लाका ऐतिहासिक सांस्कृतिक एवं प्राकृतिक प्रतिक निरामा गर्ने भेतात पनि हालसम्म नबनाएकोत मुक्त उद्देश्य नै उल्लेखन भएकोले त्यो करार बाहेक हुने संसारकै कानुनको सर्वमान्य विज्ञान हो । मुसुकी बेसी संहिता ऐन, २०७४ को परिच्छेद ४ दफा ४३४(२) मा उल्लेख छ “उपदफा १ बमोजिम एक पक्षले करार उल्लेख गरेसमा करारको कामा करारको वा आचारणबाट निम्नले सारुतत रूपमा करारको पक्षमा गरेको बौद्ध वा पक्षको अधिकरण वा का करारको सारुतत सारुतत रूपमा करार उल्लेखन भएको बौद्धमा अर्को पक्षले त्यस्तो पक्षमा करारको दफा र्द गर्न सक्ने छ भनेकोले उक्त संयुक्त सम्झौताको उल्लेखनले करारको वैतमता प्रष्टन उद्दत सक्छ अतः १४८ रोपनी पार्गको भाडासँ सुनौतालाई जुनसुकै बेला गर्न सक्ने छ । मिति २०१४/०५/२९ तन्वसार ८ अक्टुबर १९९२ मा तारा गाउँ विकास समिति र संयुक्त लगानी साझेदार (Joint Venture Partner) विच भएको संयुक्त लगानी सम्झौता (Joint Venture Agreement) अनुसार "The main objective of the company is to establish and operate Super Deluxe Hotel cum Nepali Cultural and Tourism Development Centre ....." अर्थात ‘नेपाली सांस्कृति तथा पर्यटन विकास केन्द्रको रूपमा सुपर डेलिक्स होटल निर्माण गर्ने कम्पनीको उद्देश्य रहेको छ’ तर संयुक्त लगानी र पट्टा (Lease) समझौतामा सांस्कृतिक केन्द्रको बजार नगरेको र सबै कोषो निर्माण सम्पन्न तालिमका समेत नभएको भएतापनि उक्त संयुक्त लगानी सम्झौताको माग मानी उल्लेखित उद्देश्य पत्र वा यस कम्पनीले मुख्य धर्तारमा भवन र भवन परिभर निम्न कडापमाझीको प्राचिन कला, सांस्कृति प्रातिभित्तित ३०० कोठा, पौखरी चौक, बैद्य चौक, विभिन्न पुँदर्यटुहरू, सभा कक्षहरू, भवन परिपूरणमा बाड्ने धारा हुदुर्ता गरी साहित्यको काल्पनिक पौखरीहरू, स्वयत्तु कार्यक्रमहरूको प्रवर्तनी तथा प्रस्तुतीको लागि प्रदर्शनी सभार (Amphitheatre), नेपालको विभिन्न संस्कृति प्रदर्शन गर्ने सहायक भवन (Museum) समेत तयार भएको अवस्थामा JVA र पट्टा समझौतामा भएको उद्देश्य एवं रूपले परिपूरित भएको छ । यसका अतिरिक्त देशको दक्षिण भेगको गढा गढा, मध्य पहाडि भेगको गोरखा र उत्तर खण्डको गढा गढा कोषो कोषो कला एवं संस्कृति मान्किने ३२ कोठे सहायक Apartment मिलेज पनि थप योजनाको रूपमा भाग १८ कोषोबाट मुख संरचना अन्तर्गतका ४०० कोषो भवन र सहायक संरचनाहरूको निर्माण सम्पन्न गरी व्यवसायिक संचालन

पश्चात निर्माण गर्ने योजना अलंगत निर्माणको लागि आवश्यक विस्तृत ङ्गिडाउन समेत तयार भईसकेको जानकारी गराउनु चाहन्थ्यो ।

कम्पनीको व्यवसायिक संचालन भए पश्चात शुरू भएको राजनीतिक द्वन्द चरम अवस्थामा पुगेको कारण पर्यटन व्यवसाय नकारात्मक रूपले प्रभावित हुन गई कम्पनीले अग्रश्रावक व्यवसाय गर्ने नसकेको हुनाले माथी उल्लेखित नेपालको विभिन्न सेवा संस्कृति मौलिकले अतिरिक्त संचालनहरू निर्माण गर्ने केही समय दिवाइँ भएको हो । हालको समयमा कम्पनीको वित्ति स्थितिमा सुधार आएकोले उक्त संचालनहरू साथै अन्तर्राष्ट्रिय स्तरको प्रदर्शनी केन्द्र, तारागाउँ बजार (Taraganon Ethnic Market) लगायत अन्य कला संस्कृतिकहरू भनिने संरचना सहितको एक उत्कृष्ट सांस्कृतिक पर्यटक गन्तव्य (Unique Tourist Destination) निर्माणको लागि विगत केहि वर्ष देखि ङ्गिडाउन समेत नसकेको तयार गरेतापनि तारा गाउँ विकास समितिले अगाडी बढाउनु निर्माण गर्ने केही समय गर्नु चाहिने आवश्यक सहमतीको लागि तारा गाउँ विकास समितिलागि लिखित एवं मौलिक रूपमा बारम्भार अपाह गर्दा समेत सहयोग प्राप्त गर्न नसकिएकोले ती नयाँ परियोजनाहरू निर्माण गर्न नसकिएको व्यहोरा अवगत गराउँदछौ । यस विषयमा तारा गाउँ विकास समितिले विभिन्न किसिमको आधाररितन कारण देसाइँ तथा आरोप लगाई विकास समितिले अवश्ययोग गरी पट्टामा रहेका जग्गा कितां लिने प्रयास निहित स्वार्थ समूहको उद्देश्य परिपूरित गर्ने कार्य विकास समितिलाइ भइरहेको स्पष्ट हुन्छ ।

मिति २०४१/२०/२७ तन्वसार १९ मे १९९४ मा तारा गाउँ विकास समिति र यस तारागाउँ रिजेन्सी होटल्स लिमिटेड विच भएको पट्टा समझौताको Article 3(3.1) "The company shall have free access to the land and use the leased land for any purpose essential for implementing the hotel project." अर्थात "पट्टामा लिएको जग्गामा होटल सम्बन्धित कुनै पनि परियोजना निर्माण, तथा अरू प्रयोजनको लागि कम्पनी स्वतन्त्र हुनेछ ।"

Article3(3.2) "The company may construct the building, or carry on any construction or development work on the leased land or develop it suitable to the hotel project or any use benefiting the Company as specified in the memorandum and articles of association of the company." अर्थात "कम्पनीले पट्टा जग्गामा भवन निर्माण वा कुनै प्रकारका निर्माण वा विकासको काम वा होटल परियोजनाको आवश्यकता अनुसार पट्टा जग्गामा विकासको काम गर्न सक्छ वा प्रवन्ध पत्र तथा नियमावलीमा उल्लेख भए अनुसार पट्टाको कानुनी फाइदा हुने कुनै प्रकारको कार्यमा पट्टा जग्गाको प्रयोग गर्न सक्छ ।" त्यसले पट्टा समझौतामा यस कम्पनीले कुनै पनि कला संस्कृती कल्काउने परियोजना बनाउने समझौता गरेको छैन र आवश्यकता अनुसार कम्पनीले निर्माण गर्ने समय बिमामा समेत नतोकिएबाट दुइ दूवै पक्ष विच भएको पट्टा समझौताको विवरित यस कम्पनीले कुनै पनि कार्य गरेको छैन ।

१३. १५८ रोपनी जग्गा उद्योगा गरेर बापत हारात होटलले तारा गाउँ विकास समितिलाई साँच्चै कर सहित ३३ लाख रूपैयाँ भाडा बुमाइँदहेको छ जबकी आँखेले सरकारले न्युनतम भाडा दर्नाइँ आधार मान्ने हो भने त्यस जग्गाको प्रति रोपनी साँच्चै भाडा ४ लाख बुफाउनु पर्छ ।

कुनै पनि दुई पक्षिय करार गर्दा तत्कालीन कानून र परिस्थितिको आधारमा दुवै पक्षको पुर्ण सहमतीमा गनिन्छ र त्यसलाई दुवै पक्षले नचाहेसम्म भविष्यमा हुनजान्ने कुनै परिवर्तनले असर पार्दैन । आनदेखि करिब २६ वर्ष अगाडी बौद्ध, कडापमाझी स्थित तारा गाउँ विकास समितिको नाममा दर्ता रहेको जग्गाको तत्कालीन श्री ४ को सरकारले निर्णय गरे अनुसार करार ऐनको परिधि भित्र रहेर तारा गाउँ विकास समिति र यस तारागाउँ रिजेन्सी होटल्स लिमिटेड विच मिति २०१४/०५/२७ तन्वसार May 19, 1994 मा सम्पन्न भएको पट्टा बहाल समझौता अनुसार यस कम्पनीले १४८ रोपनी जग्गा उद्योगा गर्ने साँच्चै रूपमा बहाल तिनै व्यवस्था अनुसार नै पनि वर्ष १७ प्रतिशत बृद्धि हुने गरी यस वर्ष कम्पनीले कर सहित ३७ लाख भुक्तानी गर्दै आएको छ । यद्यपी उक्त जग्गामा यस कम्पनीले योजना गरे अनुसार परि्योजनाहरू अगाडी बढाउनु तारा गाउँ विकास समितिले सहयोग नगरेको कारण अगाडी बढाउनु सकिएको छैन ।

१४. साराफ र श्रेष्ठ समूहले सबै भन्दा ठूलो बेमालीमा खरिद परियोजना गरेको छ जुन पश्चाद्वर्णी छ ।

यो कम्पनी निर्माण गरेको परिणाममा गर्दै मुलुकलाई पर्यटनको विकास तथा सम्बन्धमा महत्त्वपूर्ण भुमिका खेद्वे आएको र व्यवस्थापन यस अन्तर्राष्ट्रिय स्तरको चेन कम्पनी होटल हायातले गर्दै आएको संबोधित छ । अर्थात कम्पनीले गर्ने सम्पूर्ण कर्मकार्यहरू सम्पन्न, पूर्ण पारदर्शित्व भई सम्पन्न भएतापनि कसैको कुरा कम्पनीमा रहेका तथा अभिभवहरूबाट स्वत सिद्ध हुन्छ । त्यसले यस कम्पनीबाट हुने खरिद प्रक्रियाहरू सम्बन्धित कानुनको अधिनमा रहि पर्ने र सोको लेखापरीक्षण समेत साँच्चै रूपमा हुने गरिबाट पारदर्शित्व र इमानदारीता स्वतः प्रष्ट हुन्छ ।

१५. होटलले उठाउनु नसकेको रकम ठूलो भागमा छ तर आसामीको हुने नाम उल्लेख छैन । उदाहरणको लागि बा.व. २०७०/०७ मा ११,९३,३४,२५७ उठाउनु नसकेको विवरण उल्लेख छ । यसबाट आसामी पनि नक्कसी बढा गरेको आशङ्कता हुन्छ ।

आ.व. २०७०/०७ मा आसामीबाट प्राप्त गर्नु पर्ने १९,३४,४२,२७ रहेको रकम रु. ८,५४,४२,२४६ पुरानो ब्यासिनो संचालक नेपाल रिक्तिशन सेन्टर प्रा. लि. सँग लिनु पर्ने थियो । नेपाल रिक्तिशन सेन्टरलाई नेपाल सरकारले समेत कालोपुत्रीबाट छुट्याएको छ । हाामीले लिनुपर्ने रकमको हाल नेपाल रिक्तिशन सेन्टरसँग कानुनी प्रक्रियामा सम्मिलित उच्च अदालतमा विचारार्थ राखेको छ । बाँकी रहेको ११,०८,६८,०११ कम्पनीको वृद्धति अनुसार निर्णय तथा निर्णय हुने आसामी बापत लिनुपर्ने रकम हो र निर्णमित रूपमा असुल पनि भइराहेकोछ । सो रकम विभिन्न आसामीबाट प्राप्त गर्नुपर्ने रकमको आसामीहरूको विवरण यस कम्पनीको अभिलेखमा दुरुस्त रहेको छ ।

१६. हायात होटलले पल्लव कम्पनीको बोलचर आखान गरेर माग होटलमा आउने पाहुनालाई बढाउने गाडी लगायत सामानहरू खरिद विक्रि गर्नु पर्ने हो तर बोलचर बिना पाहुनाका लागि गाडी टिक्क लगायतका सुविधा उपेक्षामा लगेकोको होटल यात्रा एकदमै थप लाग्ने ठान्नमा असरले उल्लेख गराउने गरेको छ । यस होटलले आफ्ना पाहुनाहरूकै ल्याउन र सेवाको लागि गाडी भाडामा लिनको लागि ग्राहकको सुविधा र आकाश भासितले उल्लेख भए सुविधा प्रदान गर्ने गरी होटललाई फाइदा हुने गरी नेपाल ट्रावल एजेन्सीसँग समुचित बमोजिममा सवारी साधन उपलब्ध गर्ने समझौता गरी यस होटलमा पाहुनाहरूलाई स्तारि यस उपलब्ध गराएको छ । यस सम्बन्धमा कानून बमोजिम वासलातको लेखा स्वर्णचिट टिप्पणीमा सम्बद्ध पक्षहरूको कारोबारमा बुलाइँएको छ ।

१७. हायात होटलले सरकारसँग मुद्रा लव्दु पर्ने अवस्था आफ्ना त्यसका लागि अखिरे देखि नै कानुनविरुद्ध बहिर गइएको बाँकी, सुलियत पत्र, हरि फुगाल, रणथ शेष्ठ तथा कुमर प्रसाद सापकोटासँग बुक गरेको छ ।

कम्पनीले आवश्यकता अनुसार कानुनी सल्लाह, प्रतिशठा तथा सुभाष समेतको लागि कानुनविरुद्धसँग सम्बन्ध गर्नु अधिकारको विषय भएको परिप्रेष्यमा सरकारसँग मुद्रा लव्दु कानुनविरुद्ध बुक गरेको नाम आधाररित कुरा हो ।

१८. तारा गाउँ रिजेन्सी होटलले सर्वसाधारणमा शेयर जारी गर्नु अर्घि हायात इन्टरनेशनल कर्पोरेशन अमेरिकाका लागि भनेर ५ लाख किता (पाँच करोड रूपैया) साधारण शेयर छुट्याइएको थियो उसले किन्न नमागेपछि सो शेयर खरिदबारे अन्य लगानीकर्तालाई आह्वान नै नगरी श्रेष्ठ तथा सराफ समूहले खरिद गरेको पाइयो ।

JVA मा भएको व्यवस्था अनुसार ७५ करोडको पुँजी जम्मा गर्ने योजना अन्तर्गत तारागाउँ विकास समितिले लगानी गर्न मञ्जुर गरेको १७ करोड बराबरको पुँजी बाहेक बाँकी नसके पुँजीको व्यवस्था संयुक्त साझेदारहरूले आफै वा अरु लगानीकर्ता मार्फत पुँजीको लगानीमा कुनैपनि कम्पनीबाट ल्याउने निर्ममचारणी भएको हुनाले हायातले त्यस वेला लिने असर्थता ५ करोड बराबर शेयर तारागाउँ विकास समिति समेतको सहमतीमा पुँजीको एकतात्मक निर्णयबाट, प्रत्यक्षचर बमोजिम सराफ/श्रेष्ठ परिवारले कब्जल गरेको हो । तारागाउँ विकास समितिले १७ करोड बाहेक रुद्र देखी हालसम्म कुनै पनि समयमा थप लगानी गर्न सक्ने, लगानी गर्नु पर्ने अवसरहरूमा थप शेयर लिने विषयमा कुनै इच्छा व्यक्त नगरेको अवस्थामा कम्पनीको पुँजी संरचनालाई पूर्णता दिनु पर्ने बाध्यत्वक अवस्थामा कसैलेपनि थप लगानी गरेको कुरालाई अत्याधिकता वा अन्याय भन्नु निम्दैन ।

१९.